

Medicijngebruik en ADHD

Inleiding

In deze folder vind je informatie over het gebruik van medicatie bij ADHD. ADHD is een afkorting van het Engelse Attention Deficit Hyperactivity Disorder. In Nederland spreken we van een aandachts-tekortstoornis met hyperactiviteit. Soms is er vooral sprake van aandachtsproblemen, soms vooral van hyperactiviteit en impulsiviteit en soms van een combinatie. De informatie in deze folder is van belang als de diagnose ADHD voor jouw kind is gesteld en dat jouw kind, eventueel naast ouder- en/of individuele begeleiding, gebaat zou kunnen zijn bij behandeling met medicijnen.

Waarom medicijnen bij ADHD

Uit onderzoek en uit onze eigen ervaringen is gebleken dat medicijnen ervoor kunnen zorgen dat klachten van ADHD verminderen. Bij ongeveer 70-80% van de kinderen zorgen medicijnen voor een duidelijke verbetering van het gedrag. Het is niet te voorspellen welke medicijnen er voor welke kinderen goed zullen werken. Medicijnen die ADHD genezen zijn er echter niet. Vaak komen de klachten weer terug als met de medicijnen worden gestopt.

Het effect van medicatie op verschillende symptomen

Medicijnen kunnen ervoor zorgen dat de volgende klachten verminderen.

Aandachts- en concentratieproblemen

Kinderen met ADHD kunnen met medicijnen hun aandacht beter ergens op richten, langer met een bepaalde taak of spel bezig zijn en beter (onbelangrijke) prikkels om hen heen negeren.

Hyperactief gedrag

Stilzitten en even rust vinden gaat beter. Het aan één stuk door praten vermindert.

Impulsief gedrag

Kinderen met ADHD kunnen met medicijnen vaak beter eerst nadenken en dan pas doen. Ze kunnen beter op hun beurt wachten. Als klachten afnemen zijn kinderen vaak beter in staat zich op hun schoolwerk te richten en op te letten in de klas, ze worden meer

leerbaar, meer bereikbaar voor aansturing door ouders en zijn beter in staat contact met andere kinderen te maken. Kinderen voelen zich daardoor vaak beter in hun vel.

Soorten medicatie

Er zijn twee veelgebruikte soorten medicijnen bij ADHD: stimulantia en atomoxetine.

Stimulantia

Stimulantia worden al meer dan 50 jaar gebruikt en er is veel onderzoek naar gedaan. Ze werken bij veel kinderen ook goed. Methylfenidaat is het meest gebruikte stimulantium. Er zijn van methylfenidaat verschillende vormen en merken. Het belangrijkste verschil is de tijd die het medicijn werkt na inname: kortwerkend of langwerkend. De werkzame stof is bij al deze middelen hetzelfde. Dexamfetamine is een ander, minder gebruikt, stimulantium.

Gebruik van medicatie

Het gebruik van medicijnen hangt af van het soort medicijn.

Soort	Naam	Werkingsduur	Tijdstip van innemen
Stimulantia	Methylfenidaat (Ritalin/Medikinet)	10 - 12 uur	ochtend
	Ritalin (Methylfenidaat)	3 - 4 uur	ochtend, tussen de middag en in de middag (bijv. 08.00, 12.00, 16.00 uur)
	Concerta (Methylfenidaat)	10 - 12 uur	ochtend
	Equasym XL (Methylfenidaat)	6 - 8 uur	ochtend
	Medikinet CR (Methylfenidaat)	6 - 8 uur	ochtend
	Dexamfetamine	4 - 5 uur	ochtend en tussen de middag
Atomoxetine	Strattera (atomoxetine)	24 uur	24 uur

Atomoxetine

Atomoxetine is een recenter medicijn dat vooral wordt gebruikt als tweede keuze als stimulantia niet werken of vervelende bijwerkingen geven.

Bijwerkingen van medicijnen

Elk medicijn kan bijwerkingen hebben. Of jouw kind last krijgt van bijwerkingen, welke en hoeveel kunnen artsen niet voorspellen. Vaak treden bijwerkingen alleen op bij kinderen die daarvoor gevoelig zijn.

Op basis van onderzoek en onze ervaring verdienen enkele bijwerkingen bijzondere aandacht. Omdat ze vaak voorkomen, erg vervelend zijn of het belangrijk is dat je ze herkent en het vervolgens overlegt met je arts. Na overleg kan het helpen de hoeveelheid medicijnen te verminderen, medicijnen op een ander tijdstip in te nemen of een ander medicijn te gebruiken.

Raadpleeg altijd je arts als jouw kind veel last heeft van een van de volgende bijwerkingen, of

als je andere bijwerkingen ervaart, waar je je zorgen over maakt.

Bijwerkingen Stimulantia

Bijwerkingen die in de eerste week het meest uitgesproken zijn en daarna afnemen zijn aangeduid met 'voorbijgaand'. Bijwerkingen die ook bij langdurig gebruik soms aanwezig blijven zijn aangeduid met 'soms blijvend'. Ze gaan weer over als jouw kind met het middel stopt.

Vaak voorkomende bijwerkingen

- Minder eetlust (soms blijvend).
- Slapen, vooral inslapen gaat minder goed (soms blijvend).
- Extra prikkelbaar en snel uit hun evenwicht (voorbijgaand).

Soms voorkomende bijwerkingen

- Buikpijn en misselijkheid (voorbijgaand).
- Hartkloppingen en verhoogde bloeddruk (soms blijvend).
- Matte stemming (soms blijvend).

- Bij aanleg voor tics, epilepsie, ernstige angststoornissen of depressie kunnen deze worden uitgelokt of verergeren.
- Sommige kinderen die dit middel gebruiken groeien minder snel dan hun leeftijdsgenoten.

Zeer zelden voorkomende bijwerkingen

- Een verhoogd risico op hartritmestoornissen voor mensen met een bepaalde aangeboren hartritmestoornis.
- Neerslachtigheid of verwarring.

Bijwerkingen Atomoxetine

Soms voorkomende bijwerkingen

- Maagklachten, verminderde eetlust, droge mond (soms blijvend).

Zelden voorkomende bijwerkingen

- Slapeloosheid, stemmingswisselingen, prikkelbaarheid, duizeligheid, problemen met plassen, huiduitslag en jeuk (soms blijvend).

Zeer zelden voorkomende bijwerkingen

- Hartkloppingen, leverstoornissen, epilepsie, koude handen en voeten (soms blijvend).

Hoe de medicijnen te gebruiken

Stimulantia

De tabletten of de capsules kunnen het beste met wat voedsel worden ingenomen. Concerta innemen zonder te kauwen, zodat het beschermende laagje niet stuk gaat en het werkzame bestanddeel niet onbedoeld tegelijk vrijkomt. Ook Equasym XL, Medikinet CR innemen zonder te kauwen. Je kunt ook de capsules openen en de inhoud van de capsules over een eetlepel appelmoes strooien.

Wanneer de capsules of de korrels worden gekauwd of fijn gemaakt, gaat het beschermende laagje kapot en komt al het werkzame bestanddeel onbedoeld tegelijk vrij.

Atomoxetine

Een Strattera-capsule innemen met wat drinken tijdens de maaltijd.

Wat te doen bij vergeten van een dosis?

Gewone tabletten (Methylfenidaat)

Duurt het nog minstens twee uur voor de volgende dosis? Neem deze dan alsnog. Maar is de volgende dosis binnen de komende twee uur, sla deze tablet(ten) dan over.

Tabletten of capsules met verlengde afgifte

(Concerta, Equasym XL, Medikinet CR)

Kom je er dezelfde ochtend achter dat je een dosis bent vergeten? Neem hem dan alsnog. Concerta na 10.00 uur niet meer innemen. Medikinet CR en Equasym XL niet innemen na 12.00 uur.

Atomoxetine

Neem alsnog de medicatie in. Als er echter 24 uur voorbij zijn dan moet gewoon de volgende dosis worden genomen.

Medicatie en inslaapproblemen

Soms hebben kinderen met ADHD al inslaapproblemen die soms nog verergeren door medicatie. Vaak verminderen deze problemen door gewoontes en omstandigheden bij het naar bed gaan te veranderen. Bij hardnekkige slaapproblemen kan de arts het voorschrijven van melatonine overwegen.

Kosten van medicijnen

Als jouw kind Methylfenidaat gebruikt, betaal je geen eigen bijdrage. De langwerkende medicijnen worden niet door alle verzekeraars vergoed. De eigen bijdrage kan oplopen tot enkele honderden euro's per jaar. Neem contact op met jouw verzekeraar voor meer informatie.

Alternatieve behandelingen

Sommige ouders staan huiverig tegenover het gebruik van medicijnen voor ADHD. Zij vragen of er geen alternatieve behandelingen mogelijk zijn, zoals dieet, voedingssupplementen, homeopathische middelen, neurofeedback, Cogmed-training e.d. Omdat het effect van deze behandelingen onvoldoende is onderzocht worden deze door ons op dit moment niet toegepast. Breng jouw behandelaar op de hoogte als je deze behandeling met medicatie combineert.

Op vakantie met medicijnen

Voor medicijnen die onder de Opiumwet vallen (opiaten) moet je een Schengenverklaring meenemen naar het buitenland. Voor landen buiten het Schengengebied heb je een medische verklaring nodig. Je riskeert strenge straffen als je de regels overtreedt. Informeer bij de ambassade van het land waar je naartoe gaat welke regels in dat land gelden.

Meer informatie

Kijk voor meer informatie en een actueel overzicht van onze locaties op www.dokterbosman.nl

Deze brochure is met de grootste zorgvuldigheid samengesteld. Hoewel is getracht de juistheid van deze informatie te verzekeren, kan deze onjuist, onvolledig, niet actueel of niet van toepassing zijn op jouw specifieke situatie. Daarom adviseren wij je altijd deskundig advies in te winnen. Raadpleeg bij het gebruik van medicatie altijd eerst je arts.

dokter
bosman
psychologie van nu